

Una planificació ecològica

L'agricultura també és paisatge

Hannes Lorenzen és coordinador i assessor en temes d'agricultura del grup dels Verds al Parlament Europeu. Actualment treballa en la preparació d'unes jornades internacionals sobre l'aplicació de l'agricultura ecològica en diferents àmbits europeus.

Què és l'agricultura ecològica?

—És una forma, un mode de producció que respecta la natura, les condicions regionals i la cultura agrícola regional, sense utilitzar productes químics com són els adobs i els plaguicides. El concepte d'agricultura ecològica no és un concepte nou, hi és, des de sempre, dins la tradició camperola.

Hi ha el malentès que l'agricultura ecològica és un tècnica que s'aplica a l'agricultura convencional, però no és així. L'agricultura ecològica és un concepte qualitatiu, una forma de treballar amb la natura, en lloc de sotraure'n el que l'home necessita.

L'agricultura ecològica és una agricultura que es dona en una estructura camperola, a petita escala. No em puc imaginar un explotació agrícola intensa o industrial que treballi d'una forma ecològica.

—Actualment, a Europa, hi ha la moda de consumir productes ecològics. Alguns d'aquests productes no tenen les característiques necessàries perquè siguin considerats com a tals. Per evitar això, es parla de fer una etiqueta per als productes ecològics ¿no?

—Ens hem proposat de fer un reglament per a tota la Comunitat Europea sobre el control de la producció ecològica o biològica i de crear una etiqueta per als productes d'alimentació biològica. Aquest reglament és en procés de discussió entre el Parlament, la Comissió i el Consell Europeu. El nostre grup —el grup dels Verds al Parlament Europeu— tenim la responsabilitat de fer aquest informe i hem proposat una ampliació per a incloure-hi no solament la producció de plantes, sinó també la producció animal.

També proposem que s'inclouï en el reglament un concepte qualitatiu de pro-

H. Lorenzen: "L'agricultura ecològica es dóna a petita escala".

ducció regional. És a dir, volem evitar, per exemple, que s'elabori un pa a base de cereals biològics a Dinamarca i es vengui a Grècia per a evitar així despeses de transport, d'energia, etc., que encareixen el producte. Pensem que s'ha d'afavorir una estructura que permeti la comercialització com més directament millor entre el productor i el consumidor, a través de cooperatives de consum, etc.

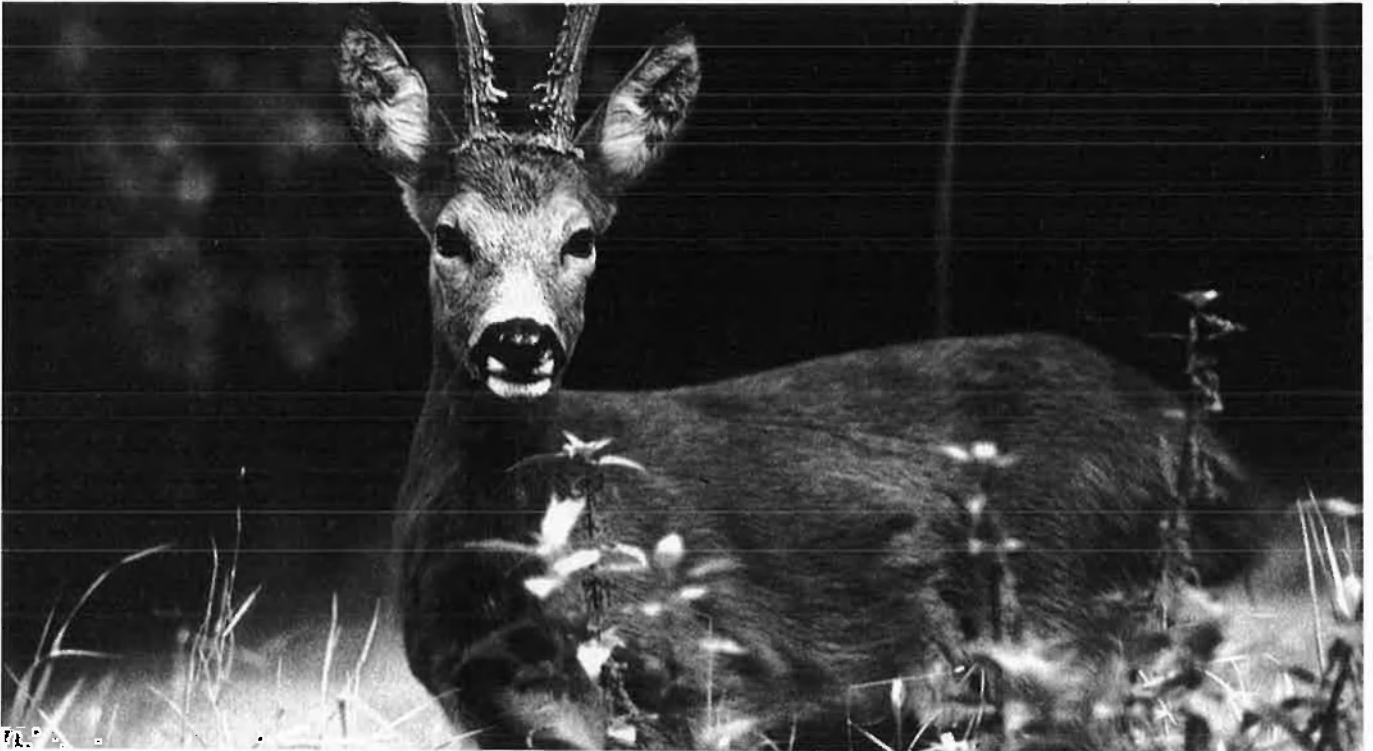
—¿Quina és la política agrícola comunitària i quins són els principals problemes amb què es troben els agricultors de l'Europa comunitària?

—Del pressupost europeu per a agricultura dues terceres parts es destinen a les indústries transformadores, les d'emmagatzemament i les d'exportació d'excedents. Només un terç va cap a l'agricultura, que no vol dir que vagi a parar a mans dels agricultors. En realitat, aquesta part del pressupost va cap a les grans explotacions, perquè racionalitzin la seva producció. Les grans inversions agrícoles es fan en les zones on s'aplica una producció intensiva. Per tant, aquest terç serveix per potenciar un procés de reestructuració de l'agricultura que implica la seva industrialització.

Així es comprèn que la majoria dels productors agrícoles —els petits— no puguin competir amb els grans. I els governs dels estats de la Comunitat no tenen cap interès perquè canviï la política agrària comunitària actual.

Un altre problema que pateixen els petits productors és la desaparició de la comercialització directa com a conseqüència dels reglaments d'higiene que són un pretext per acabar amb aquesta comercialització. Així, faciliten les possibilitats de les grans indústries transformadores a vendre els seus productes a través de les grans cadenes de supermercats.

És necessària, doncs, una política

H. Loreñzen: "El gran error de l'opinió pública és que la natura es troba només en els grans parcs naturals".

agrària comunitària que permeti al camperol produir sense que provoqui la destrucció de la terra o de la natura. Però, per a aconseguir-ho, els camperols han de rebre pels seus productes un preu decent, segons el treball que inverteixen en la seva regió. Per això defensem un sistema de preus diferencials.

—*L'agricultura intensiva és molt agressiva amb el medi ambient. ¿Quina és, segons vosaltres, la relació entre agricultura i medi ambient?*

—El gran error de l'opinió pública és que la natura es troba només en els grans parcs naturals. Però la gran majoria de la superfície de la comunitat europea és un paisatge conreat, no és un paisatge natural. Els camperols han creat una bona part de la diversitat dels nostres paisatges i al mateix temps han protegit, amb la seva forma de producció, el medi ambient.

Ara, per causa de la crisi del sector agrícola, els camperols de les regions *desfavorides* es retiren i se'n van d'aquestes regions. Una vegada els camperols se n'han anat, apareixen molts problemes ambientals en els terrenys que ocupaven, com per exemple l'erosió, ja que el conreu havien evitat que l'aigua arrosegués les terres.

En les altres regions, les *afavorides*, on es troben les produccions intensives, ja siguin agrícoles o ramaderes, s'utilit-

L'agricultura biològica

De pràctiques agrícoles n'hi ha un rang molt ampli. La més generalitzada al nostre país i arreu es caracteritza per l'ús, sovint abusiu, d'herbicides, pesticides i fertilitzants. A l'altre extrem, l'agricultura totalment orgànica o biològica no emprava productes químics com herbicides o insecticides, i només utilitza com a fertilitzants matèria orgànica (fems) i minerals (els fems sols no asseguren la fertilitat; a vegades s'hi ha d'afegir calci i altres minerals). Com que diu respectar al màxim la natura, també és anomenada agricultura *ecològica*, en el que sembla un ús abusiu de l'adjectiu, ja que l'ecologia no és ni més ni menys que una ciència objectiva i freda que no pren partit per una opció o altra. Entre ambdues pràctiques hi ha tot un seguit d'altres de intermèdies.

La popularitat d'aquesta agricultura biològica, orgànica o *ecològica*, que no és res més que l'agricultura que es practicava abans del desenvolupament tecnològic posterior a la segona guerra mundial, ha augmentat els darrers anys, tot i que no

zen com més va més adobs químics que han nitrificat les aigües potables, plaguicides que agredeixen la terra. També s'hi utilitzen hormones per a obtenir un creixement ràpid del bestiar. Això vol dir

tothom està d'acord amb els seus avantatges. Alguns bromatòlegs, dietistes i experts agrícoles la qualifiquen de difícil, poc profitosa i no més saludable que la predominant actualment. Els seus defensors, en canvi, proclamen que l'agricultura intensiva ens enverina amb els productes químics, ens priva de minerals i factors força importants per a la nostra salut, i ens dirigeix cap a la ruïna a través de la pèrdua del sòl i la dependència del petroli.

La realitat és lluny d'estar ben definida. Els consumidors prudents, però, preferim reduir la ingestió de residus químics tant com sigui possible en la nostra ingesta de fruits, hortalisses, carn i llet. Si a això hi afegim que l'agricultura intensiva ajuda al deteriorament dels sòls agrícoles, l'acumulació de pesticides, l'eutrofització de les aigües, els canvis socials i econòmics —no sempre positius— en el món de la pagesia, la possible pèrdua de qualitat dels productes, etc., haurem de començar a plantejar-nos si el cost del sistema agrícola actual no és massa alt.

Josep Peñuelas Reixach

que la qualitat dels productes que s'ofereixen als consumidors és cada vegada més baixa i la terra de conreu està més contaminada.

Francesc Josep Deó